

Multikulturní třída: přínosy a výzvy ve vzdělávání v multikulturním prostředí

Petra Chaloupková¹ & Barbora Jordánová² & Jiří Votava²

¹ Fakulta tropického zemědělství, Česká zemědělská univerzita v Praze

² Institut vzdělávání a poradenství, Česká zemědělská univerzita v Praze

MULTICLASS

Multicultural Classrooms: Inclusive Learning and Teaching in Higher Education

Cíl projektu: posílení **dimenze multikulturalismu a inkluzivního vzdělávání ve vysokoškolském vzdělávání v Evropě** a sdílení příkladů dobré praxe v oblasti internacionalizačních strategií na partnerských univerzitách

Specifické cíle:

- ✓ příprava **didaktických příruček a inovativních osnov** pro krátkodobé školení zaměstnanců
- ✓ **výukové materiály** pro akademické pracovníky pro výuku v multikulturních třídách
- ✓ implementace a **testování inovativních krátkodobých školení** zaměstnanců
- ✓ **integrace nových školení a kurzů** do výuky

MULTICLASS

Multicultural Classrooms: Inclusive Learning and Teaching in Higher Education

Doba realizace: 2022 – 2024

Donor: ERASMUS+ KA2 – Partnership for cooperation

Koordinátor projektu: Kâtip Çelebi University in Izmir, Turkey

Partneři projektu:

- ✓ HoGent, Belgium
- ✓ Sofia University St. Kliment Ohridski, Bulgaria
- ✓ Czech University of Life Sciences Prague, Czech Republic
- ✓ Transilvania University of Brasov, Romania
- ✓ San Jorge University, Zaragoza, Spain
- ✓ Yasar University, Turkey
- ✓ Yildiz Technical University, Turkey

Zahraníční studenti v ČR

- ✓ 54,770 zahraničních studentů (2022)
- ✓ 18% z celkového počtu studentů (MŠMT, 2023)
- ✓ **Země původu:**
 - Slovensko (45%)
 - Rusko, Ukrajina, Kazachstán, Bělorusko (27%)
 - Indie, Německo, Čína, Itálie, UK, Vietnam, USA, Izrael, Irán, Polsko, Turecko, atd. (DZS, 2020)
- ✓ **Motivace pro studium v ČR:** konkrétní studijní programy, konkrétní univerzita a geografická poloha země, relativně nízké životní náklady, nízké školné, bezpečí, přátelé a rodina
- ✓ **Integrace:**
 - Největší pocit sounáležitosti vládne mezi zahraničními studenty
 - 2/3 studentů považují místní komunitu a instituce za vstřícné
 - 64 % studentů deklarovalo úspěšnou integraci mezi české studenty (DZS, 2020)

Tabulka 1:

Veřejné vysoké školy s největšími počty zahraničních studentů (nad 1000 studentů)

Název instituce	Počet zahraničních studentů
Univerzita Karlova	9 021
Masarykova univerzita	6 775
Vysoké učení technické v Brně	4 006
Česká zemědělská univerzita v Praze	3 473
Vysoká škola ekonomická v Praze	3 412
České vysoké učení technické v Praze	3 102
Univerzita Palackého v Olomouci	2 104
Mendelova univerzita v Brně	1 611
Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava	1 056

Zdroj: DZS (2020)

Kvalitativní výzkum v ČR

Cíle výzkumu:

- ✓ Jak **zahraniční studenti** vnímají vysokoškolské vzdělávání v Evropě z hlediska rozmanitosti a multikulturalismu?
- ✓ Jaké jsou **představy a postoje pedagogů** k výuce v multikulturních třídách ve vysokoškolských institucích v Evropě?
- ✓ Jakým **výzvám a překážkám čelí zahraniční studenti a pedagogové** při podpoře rozmanitosti a multikulturalismu ve vysokoškolském vzdělávání v Evropě?
- ✓ Jak **efektivní je současné školení a podpora** poskytovaná pedagogickým pracovníkům pro výuku v multikulturních třídách ve vysokoškolských institucích v Evropě?
- ✓ Jaké jsou **osvědčené postupy a strategie** pro podporu multikulturalismu ve vysokoškolském vzdělávání v Evropě a jak je lze začlenit do učebních osnov a učebních materiálů?

Metodika výzkumu

- ✓ **Metoda sběru dat:** Strukturované rozhovory s akademickými pracovníky a zahraničními studenty na Fakultě tropického zemědělství (ČZU v Praze)
- ✓ **Sběr dat:** 23. března – 12. dubna 2023, 10 rozhovorů /cca 35-40 minut
 - ✓ Videozáznam (zvukový záznam a přepis), souhlas s nahráváním rozhovoru
- ✓ **Struktura dotazníku** schválena Etickou komisí České zemědělské univerzity v Praze
- ✓ **Analýza dat:** obsahová analýza

Dotazník pro pedagogy (20 otázek):

- ✓ Individuální zkušenosti a přístupy
- ✓ Výhody
- ✓ Výzvy
- ✓ Mechanismy
- ✓ Potřeby

Dotazník pro studenty (14 otázek):

- ✓ Individuální zkušenosti a přístupy
- ✓ Přínosy
- ✓ Výzvy
- ✓ Mechanismy
- ✓ Potřeby

Respondenti

Tab. 2: Socio-demografická charakteristika pedagogů

	Pohlaví	Věk	Zaměření	Zkušenost s výukou (roky)	Zkušenost s multikulturní třídou (roky)
1	Žena	39	Crop Science (tropical fruits and vegetables)	9	7
2	Žena	41	Crop Science (food processing)	13	12
3	Žena	49	Sustainable Technologies (food processing and food security)	7	7
4	Žena	43	Animal Science (wildlife management)	15	14
5	Muž	47	Agricultural Economics (value chain management)	15	14

Tab. 3: Socio-demografická charakteristika studentů

	Pohlaví	Věk	Zaměření	Země původu
1	Žena	25	Environmental studies (Master degree)	Spain
2	Žena	28	International Cooperation in Agricultural and Rural Development (Bachelor degree)	Chile
3	Muž	27	Agri-food Systems and Rural Development (Master degree)	Ghana
4	Muž	30	International Development and Agricultural Economics (Master degree)	Zimbabwe
5	Žena	26	Tropical Crop Management and Ecology (Master degree)	Thailand

Perspektiva pedagogů

Individuální zkušenosti a přístupy

- ✓ Bohaté zkušenosti (7-15 let)
- ✓ Pozitivní hodnocení
- ✓ Inspirující a obohacující diskuze
- ✓ Velké rozdíly ve znalostech od předchozího vzdělání
- ✓ Žádné zkušenosti s rasismem nebo diskriminací

Výhody

- ✓ Rozšiřování obzorů
- ✓ Tolerance, vnímání odlišných zkušeností a přístupů v jiných zemích
- ✓ Výuka je „zábavnější“
- ✓ Důležité pro budoucí generace

Výzvy

- ✓ Zahraniční studenti častěji podvádějí u zkoušek
- ✓ Chybí předchozí znalosti
- ✓ Absence, nepravidelnost docházky

Mechanismy

- ✓ Chybí podpora výuky učitelů v multikulturních třídách
- ✓ Integrační aktivity pro studenty (exkurze, „Welcome course“, „Welcome day“, „Orientation day“)
- ✓ Studentská sdružení (Fair trade, Student Ambassadors)

Potřeby

- ✓ Dobře zvládnutý jazyk
- ✓ Pochopení
- ✓ Trpělivost
- ✓ Umění „zacházet se všemi lidmi stejně“

Perspektiva studentů

Individuální zkušenosti a přístupy

- ✓ Pozitivní hodnocení, „jiný pohled na svět“
- ✓ Interakce s jinými kulturami
- ✓ Přátelské prostředí na univerzitě/fakultě
- ✓ „Musel jsem cestovat přes půl světa, abych se dozvěděl více o své vlastní zemi“
- ✓ Celkový výkon je ovlivněn jejich znalostí angličtiny
- ✓ Neseťkali se s rasismem nebo diskriminací na univerzitě

Výhody

- ✓ Zlepšení angličtiny, rozšíření znalostí
- ✓ Studium v jiném prostředí, jiný úhel pohledu
- ✓ Networking
- ✓ Rozvoj sociálního kapitálu, možnost kladení otázek, sdílení myšlenek a názorů

Výzvy

- ✓ Jazyková bariéra (přízvuk)
- ✓ Nízká aktivita v diskuzích (čeští studenti)
- ✓ Integrace mezi spolužáky

Mechanismy

- ✓ Podpora studijního/zahraničního oddělení
- ✓ Možnosti účasti na letních školách, výměnné programy, konference, mezinárodní projekty, ubytovací benefity, finanční podpora výzkumu, dostupnost psychologa, sportovní centrum v kampusu, stravování v univerzitní menze
- ✓ Není příprava pro studium v multikulturních třídách

Potřeby

- ✓ Znalost angličtiny, flexibilita
- ✓ Respekt k jiným kulturám, trpělivost a empatie
- ✓ Diskuze

Multikulturní třída v ČR

- ✓ Pedagogové i studenti vnímají **výuku v multikulturním prostředí velmi pozitivně**, „vše jde bez problémů“
- ✓ Mezi hlavní přínosy patří **bohaté diskuze**.
- ✓ Klíčové dovednosti a kompetence nezbytné pro výuku v multikulturní třídě jsou dobrá znalost **angličtiny, flexibilita, respekt k jiným kulturám, trpělivost a empatie**.
- ✓ Na druhou stranu **adaptace a integrace zahraničních studentů** ve třídě zahrnuje také celou řadu výzev.
- ✓ Pedagogičtí pracovníci a studenti neprošli žádným školením o tom, jak učit a studovat v multikulturní třídě, a ocenili by **podporu ze strany univerzity**. Uvítali by kurzy zaměřené na **komunikační a kooperační dovednosti v multikulturní skupině (teamwork)**, jak zlepšit dovednosti kritického myšlení a empatie mezi studenty a jak povzbudit některé zahraniční studenty k diskuzi a spolupráci v týmech.
- ✓ Výstupem projektu budou výukové materiály a praktická školení pro pedagogy.

Děkuji za pozornost

